

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 469/2021-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 1 Sžk 40/2018 z 26. mája 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. septembra 2020 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 1 Sžk 40/2018 z 26. mája 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“). Sťažovateľka zároveň navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a priznať jej náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola účastníčkou správneho konania, v ktorom mesto Ružomberok ako príslušný stavebný úrad vydalo 25. apríla 2016 územné rozhodnutie č. OSTŽ-7472/5656/2016-TA1-1-ŠO, a to rozhodnutie o umiestnení stavby [REDAKOVANÉ] (ďalej len „rozhodnutie o umiestnení stavby“). O odvolaní proti rozhodnutiu o umiestnení stavby rozhodol Okresný úrad Žilina, odbor výstavby a bytovej politiky (ďalej len „nadriadený správny orgán“) rozhodnutím č. OU-ZA-OVBP2-2016/025033/Kod zo 14. decembra 2016 (ďalej len „rozhodnutie o odvolaní“) tak, že odvolanie zamietol a rozhodnutie o umiestnení stavby potvrdil.

3. Časť účastníkov konania podala na Krajskom súde v Žiline (ďalej len „krajský súd“) správnu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia nadriadeného správneho orgánu o odvolaní za účasti sťažovateľky a ďalších zúčastnených osôb.

3.1. Krajský súd rozsudkom č. k. 31 S 25/2017 z 22. novembra 2017 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) žalobu zamietol a stranám sporu nárok na náhradu trov konania nepriznal.

3.2. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 26. mája 2020 rozsudok krajského súdu (v spojení s opravným uznesením krajského súdu z 25. júla 2018) zmenil tak, že rozhodnutie nadriadeného správneho orgánu o odvolaní zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, žalobcom priznal právo na úplnú náhradu trov kasačného konania a ďalším účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania nepriznal.

II.

Argumentácia sťažovateľky

4. Sťažovateľka v úvode ústavnej sťažnosti skonštatovala, že *„po letmom prečítaní Rozsudku NR SR možno dospieť k záveru, že nejde ani tak o rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako skôr o iniciálnu pracovnú verziu jeho návrhu, ktorá neprešla ani bazálnou revíziou.“*

5. V ďalšej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľka svoje úvodné konštatovanie bližšie rozviedla do nasledujúcich bodov:

(i) najvyšší súd vo výrokovej časti napadnutého rozsudku nesprávne označil rozhodnutie nadriadeného správneho orgánu o odvolaní, ktoré rušil, a to nesprávnym označením spisovej značky (číslo konania) a nesprávnym dátumom jeho vydania,

(ii) najvyšší súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uvádza skutočnosti, ktoré celkom zrejme nesúvisia s jeho vecou,

(iii) najvyšší súd odôvodnenie napadnutého rozsudku obohatil o postrehy, ktoré žiaľ nerozvinul do súvislejšieho textu,

(iv) najvyšší súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia náhodne, resp. zmätočne citoval právne predpisy a medzinárodné zmluvy,

(v) odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu obsahuje neudržateľné závery bez akéhokoľvek odôvodnenia,

(vi) súčasťou odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sú vzájomne si odporujúce konštatovania najvyššieho súdu,

(vii) referencia na úijnú legislatívu, resp. judikatúru *„pôsobí ornamentálne, ako akýsi žolík alebo zaklínadlo, rozhodne však nie je zdrojom poznania, z ktorého by bolo možné odvodiť právny názor Porušovateľa“*,

(viii) najvyšší súd pri rozhodovaní nezohľadnil platný právny stav, hoci v odôvodnení napadnutého rozsudku avizoval, že ho pred vydaním rozhodnutia zisťoval, a

(ix) najvyšší súd skutkovo podobnú vec už v minulosti rozhodoval (rozsudok č. k. 4 Sžo 58/2016 z 8. novembra 2017), pričom dospel k záveru, že *«následné stavebné konanie (v rámci ktorého „žalobcovia nevyužili svoje právo aktívne uplatniť výhrady“) fakticky zakladá dôvod na postup podľa § 30 ods. 1 písm. i) Správneho poriadku (teda, že ide o dôvod na zastavenie konania). V kontexte s označenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu potom pôsobí samotný výrok Rozsudku NS SR nadmieru zmätočne. Správnemu orgánu Porušovateľ podľa tohto výroku vec*

vrátil na ďalšie konanie, ktoré by však Žalovaný mal (reflektujúc rozsudok NS SR sp. zn. 4Sžo/58/2016) zastaviť.».

6. Vychádzajúc z uvedeného, sťažovateľka dospela k názoru, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu je „rozhodnutím zmätočným. Nad rámec uvedeného je však nutné uzavrieť, že Rozsudok NS SR je rozhodnutím de facto neodôvodneným, nepreskúmateľným a teda arbitrárnym a protiústavným. Rozsudok NS SR neobsahuje žiaden záväzný (ani inak relevantný alebo jasne artikulovaný) právny názor, ktorý by odôvodňoval postup podľa § 462 ods. 2 S. s. p.. Rozsudok NS SR fakticky neobsahuje žiadne odôvodnenie svojej výrokovej časti. Z Rozsudku NS SR jednoducho vôbec nevyplýva, ako má Žalovaný ďalej postupovať, čím je viazaný, čo má vykonať, čo má pri opätovnom prejednaní veci zohľadniť. Vzhľadom na vyššie uvedené možno dospieť k záveru, že z Rozsudku NS SR nevyplýva, ako Porušovateľ rozhodol (vada výrokovej časti) ani prečo tak rozhodol (deficity odôvodnenia).“.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

7. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľky o porušení v petite ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, s ktorého závermi nesúhlasí a vytýka mu, že je rozsudkom „zmätočným, neodôvodneným, nepreskúmateľným a teda arbitrárnym a protiústavným“.

8. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k týmto označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08).

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

10. Ústavný súd, pridržiavajúc sa svojej stabilnej judikatúry, poukazuje na to, že základné práva na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) sú „výsledkové“, čo znamená, že im musí zodpovedať proces ako celok. Skutočnosť, či napadnuté konanie vykazuje znaky spravodlivého procesu, závisí od celého konania a konečného rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

11. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v Občianskom súdnom poriadku (I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 254/2011). Nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nemajú možnosť namietaný protiústavný stav napraviť (m. m. IV. ÚS 322/09, IV. ÚS 270/2013).

12. Je pravdou, že napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu sa konanie vo veci samej pred všeobecnými (správnymi) súdmi meritórne skončilo, avšak keďže šlo o zrušujúce rozhodnutie, vec sťažovateľky sa vrátila pred nadriadený správny orgán na opätovné rozhodnutie o odvolaní. Sťažovateľke, ale aj ostatným účastníkom správneho konania sa tak opätovne otvorila možnosť predostrieť svoje námietky, na ktorých rozhodnutie bol oprávnený nadriadený správny orgán.

13. Nadriadený správny orgán, ako ústavný súd zistil, po tom, ako najvyšší súd jeho rozhodnutie o odvolaní zo 14. decembra 2016 zrušil, vo veci po jej vrátení opätovne rozhodol, a to rozhodnutím č. OU-ZA-OVBP2-2020/051062/Kod z 15. decembra 2020, ktorým konanie právoplatne zastavil.

14. V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Zo subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplýva, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Z uvedeného vyplýva, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, ktorých porušenie sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96).

15. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti namietala porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z 26. mája 2020. Je nepochybné, že konečným dôsledkom napadnutého rozhodnutia bola zmena rozsudku krajského súdu z 22. novembra 2017 (v spojení s opravným uznesením krajského súdu z 25. júla 2018) spočívajúca v zrušení rozhodnutia nadriadeného správneho orgánu o odvolaní, a teda sťažovateľke ostal priestor na presadenie ochrany svojich práv

v ďalšom konaní pred nadriadeným správnym orgánom s využitím vhodných procesných prostriedkov, a to aj ako prostriedkov nápravy vrátane správnej žaloby proti novému rozhodnutiu správneho orgánu. Nadriadený správny orgán napokon vo veci opätovne rozhodol a konanie právoplatne zastavil [na uvedený postup poukazovala aj sťažovateľka v odôvodnení ústavnej sťažnosti – pozri bod 5 (ix) odôvodnenia tohto rozhodnutia]. Za danej situácie neostávalo ústavnému súdu iné, než ústavnú sťažnosť odmietnuť už pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. d), § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej neprípustnosť.

16. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. septembra 2021

Libor Duľa
predseda senátu